

Аверинцев 2001: Аверинцев Сергей. Стихи духовные. – К.: Дух: Літера. – 2001. – С.6.; *Біленко 2007*: Біленко Т. Сакральне слово в культурі. Парадигма Sacrum & Profanum у літературі та культурі. Зб. Наукових праць. Вип. І. – Дрогобич: Посвіт, 2007. – С. 24.; *Труханенко 2009*: Труханенко А. Отдели примеси от серебра. (Книга притч Соломона, гл. XXУ, стих. 4). – Львів: Видавництво «Сполом», 2009. – С. 41.; Шевченко 1964: Шевченко Т. Дневник (с 12 июня 1857 по 13 июля 1858 года). Повне збір. творів: У десяти томах. – Т. 5. Запис 26 жовтня 1857 р. – К.: АН УРСР. – С. 116.; *Шевченко 1965*: Шевченко Т. Кобзар. – К.: Дніпро, 1965. – 277.

Дмитро Курчій, доц. (Івано-Франківськ)

Напередодні 200-літнього ювілею Тараса Шевченка

Є особистості, що увібрали в себе душу народу, стали часткою його життя. Такою особистістю для українців став Тарас Шевченко. І не дивно, бо його творчість викликає в людей почуття гордості й захоплення своєю красою, силою слова та народною мудрістю. Творчість великого Кобзаря нікого не може залишити байдужим. Тому слова відомого письменника та критика Євгена Сверстюка про те, що «кожне покоління шукатиме живих джерел слідами Шевченковими» є дійсно правдивим. І взагалі: увесь світ знає Україну по творах Шевченка, бо вони неповторні, сильні й, не дивлячись на свій вік, – актуальні.

23 серпня 2013 року в актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулося урочисте відкриття IV Міжнародного конгресу «Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті «...Землякам моїм в Україні і не в Україні...». Він присвячений наступному ювілею – 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка – і організований Львівською політехнікою та Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

Основними заходами у рамках Конгресу стали дві конференції: IV Міжнародна науково-практична конференція «Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті: «землякам моїм в Україні і не в Україні» та

II Міжнародна науково-практична конференція «Тарас Шевченко та кобзарство».

Директор Міжнародного інституту Ірина Ключковська, відкриваючи конгрес, повідомила, що до участі у його роботі зголосилися 400 учасників з 29 країн світу і найбільше – з Російської Федерації, де є найчисельніша українська діаспора (зазначу, що у роботі круглого столу №3 «Діяльність українських організацій та товариств за кордоном для збереження і формування української ідентичності» заявили про участь 69 учасників, серед них 23 – Російської Федерації).

Ректор Національного університету «Львівська політехніка» професор Юрій Бобало розпочав своє вітальне слово з того, що поздоровив Євгена Чолюка, якого знову обрали президентом Світового конгресу українців. Юрій Ярославович привітав присутніх з Днем українського прапора і наступним великим святом – Днем незалежності. Промовець підкреслив, що «Шевченко добре розумів становище українців, які проживали за межами України. Адже сам більшу частину свого життя провів на чужині. Свою пророчу поему «І мертвим, і живим, і ненародженим...» він адресував не тільки своїм землякам в Україні, а й тим, хто жив поза нею. Це яскраве свідчення того, що Кобзар вважав усіх українців єдиним цілим і переймався спільною долею всього українства. Найбільшою Шевченковою мрією була вільна Україна. І хоч жив він у часи глибокого поневолення, таку Україну він зміг побудувати у собі».

Роботу конгресу благословив митрополит Львівський УГКЦ Ігор Возняк. Він вручив відзнаки церкви ректорові Львівської політехніки Юрію Бобалу та директору Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірині Ключковській. Владика Димитрій зачитав вітання конгресу від патріарха Київського і всієї України-Руси Філарета.

Заступник глави Львівської облдержадміністрації Ірина Романів, привітавши учасників конгресу, вручила письмові подяки від голови адміністрації Віктора Шемчука Юрію Бобалу, Ірині Ключковській, багатьом активістам українських громад з різних країн світу. Міський голова Львова Андрій Садовий у своєму виступі зазначив, що Львів є найбільш україномовним містом світу. Оплесками зустріли присутні у залі його слова: «Якщо вас охопить

зневіра, приїжджайте до Львова. Бо Львів – це твердиня українського духу!».

Конгрес вітали також президент СКУ Євген Чолій, голова Європейського союзу українців Ярослава Хортяні. Вітання від народної артистки України Героя України Ніни Матвієнко було музичним: вона виконала українську народну пісню.

Зворушливим епізодом урочистого відкриття конгресу став перегляд відеоролика, відзнятого у час проведення акції Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою «Українські дітки у світі читають Кобзаря». Шевченко звучав устами 130 дітей віком не більше 7 років з багатьох країн світу.

З доповіддю на конгресі виступив заступник міністра закордонних справ у 2009 – 2010 роках, заступник директора Центру Разумкова з міжнародних питань Валерій Чалий. Він зазначив, що не буде повторювати бравурних гасел, а зосередить увагу на проблемних питаннях і тих завданнях, які повинні вирішувати українські громади у світі. З одного боку, тішить той факт, що 66 відсотків українців і сьогодні б проголосували за незалежність України, а з другого – засмучує те, понад 30 відсотків українців не вважають День незалежності святом. Ще кілька років тому 3 мільйони громадян Росії вважали себе українцями, тепер таких лише 2 мільйони. На жаль, парламент, уряд, міністерство закордонних справ не приділяють належної уваги підтримці закордонних українців. Кошти на цю благородну мету з року в рік зменшуються.

Перед присутніми виступив відомий український публіцист, літературознавець і правозахисник, член ПЕН-клубу, лауреат Шевченківської премії Євген Сверстюк. Він висловив кілька важливих тез, що стосуються сучасного розуміння значення творчості Тараса Шевченка для України в її подальшому демократичному розвитку. Промовець пригадав промовисту назву своєї книги «Шевченко понад часом», стверджуючи, зокрема, що вже перше слово поета в «Кобзарі» було одразу почуте й сприйняте народом. Особливістю генія Шевченка є те, що він говорив для свого часу, водночас говорячи про час минулий й майбутній. Особливо це відчутно у назві його знаменитої поеми «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні».

Також відбулася низка різножанрових заходів – презентації відеопроектів, книг та інструментів, покази фільмів української діаспори, численні виставки українських дизайнерів, зокрема Роксолани Богущкої, митців із сучасною інтерпретацією Шевченкіани, виставки, присвячені Голодомору (повна програма Конгресу – див. Програму та сайт: www.miok.lviv.ua).

IV Міжнародний конгрес «Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті» продовжив свою роботу відповідно до програми (див. програму). Зазначу, для участі в Міжнародній науково-практичній конференції заявили і викладачі нашої кафедри українознавства з курсом філософії зав. кафедри професор Качкан В. А., доценти Кузенко П. Я. та Кузенко О.Й., Курчій Д. Д., Сініцина А. В., Сулятицький М. І. (див.: Програму та алфавітний покажчик учасників Конгресу).

Матеріали другої та четвертої Міжнародної науково-практичної конференції поміщено у збірниках «Тарас Шевченко та кобзарство»(263 с.) і «Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті «...Землякам моїм в Україні і не в Україні...» (627 с.). До збірників увійшли статті та виступи відомих учених, молодих науковців та громадських діячів. Тематика статей – стратегія та моделі співпраці з українською діаспорою, новітні явища світового українства (східна діаспора та нова хвиля еміграції), освіта українського зарубіжжя, церква як центр збереження та формування духовності українців за кордоном, етногенез українського народу крізь призму творчості Шевченка і кобзарів та ін.

Відзначу, що матеріали трьох викладачів опубліковані у Збірниках: Качкан В. А. «За всіх сказав, за всіх переболів...». Регістри Шевченкового слова) – С.34 – 41.; Курчій Д. Д. Розвиток національної ідеї та історія Гуцульщини у художньо-публіцистичній інтерпретації Михайла Ломацького. – С. 221 – 226.; Сініцина А. В. Галицькі греко-католицькі священничі родини – носії й утверджувачі націоідеї. Філософський аспект. – С. 449 – 453.

Збірники конференцій будуть надіслані у відповідні установи влади України, українські посольства та консульства у країнах проживання українців, громадські організації українців за кордоном, наукові та шкільні бібліотеки.

Конгрес завершився великим концертом з нагоди 200-ліття Тараса Шевченка «...Землякам моїм в Україні і не в Україні» 24 серпня о 18.00 у концертній залі ім. С. Людкевича Львівської обласної філармонії.

Звертаючись до учасників конференції директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірина Ключковська відзначила, що «до Шевченка йдемо різними шляхами. Конференція «Шевченко і кобзарство» – це теж дорога, яка допоможе глибше зануритися у його слово. Успіх буде тоді, коли «миром громадою» будемо робити спільну справу. Головне, що є у нас з вами спільна дорога до Шевченка, і Шевченка назустріч нам, – дорога до великої любові до України: вчора, сьогодні, завтра і навіки, дорога, без якої ми зникнемо»: «Свою Україну любіть, / Любіть її вовремя люте, / В останню тяжкую минуту / За неї Господа моліть...»

Людмила Краснова, проф. (Дрогобич)

УДК 821. 2

ББК 83.3 (4УКР)

Христоцентричні мотиви у творчості Тараса Шевченка

Статтю присвячено аналізу формотворчих функцій такого явища, як теодицея. Аналізується процес становлення та функціонування христоцентричності в художньому тексті. Розглядаються христоцентричні мотиви в творчості Т. Шевченка у контексті української літератури.

Ключові слова: христоцентричність, теодицея, поетика, мотив.

Теодицея – це загальне визначення релігійно-філософських доктрин, які намагаються поєднати ідею благого й розумного Божественного управління світом із наявністю світового зла, «виправдати» божественне керування всупереч існуванню темних сторін буття. Термін теодицея запровадив у науково-філософський обіг Лейбніц у трактаті «Досвіди теодицеї про благість Божу, свободу людини та першопричину зла» (1710) – визначний німецький математик і філософ. Теодицеї бувають різні, вони залежать від по-різному визначеного обсягу Божественної відповідальності за світове буття, за екзистанс. Існують різні